

04.09.20

*Кіріспе сабақ. Информатика кабинетіндегі
қауіпсіздік техникасының ережелері*

Информатика кабинетіндегі қауіпсіздік техникасының ережелері

Жалпы қауіпсіздік талаптары:

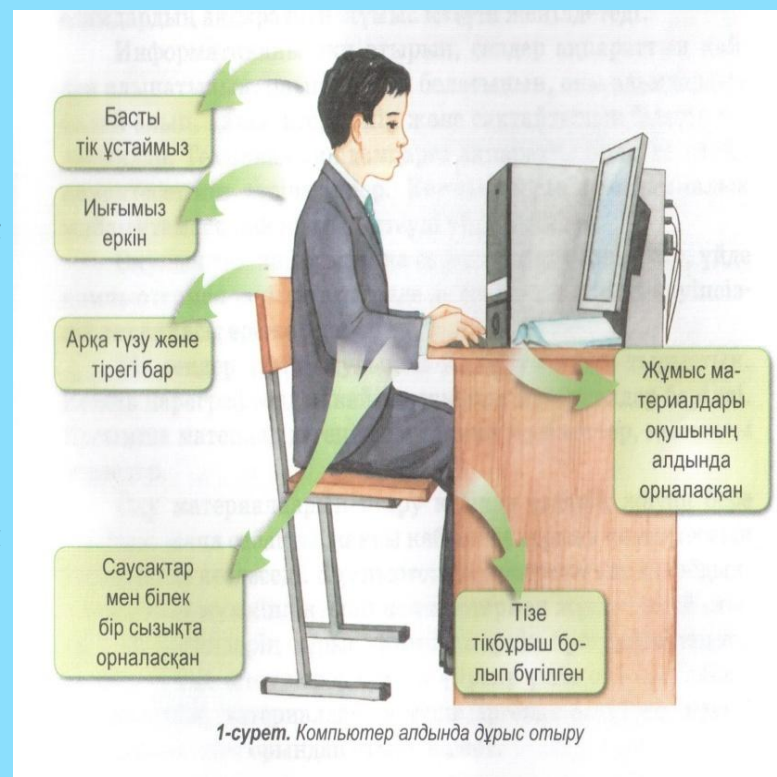
- ❖ *Мұғалімнің рұқсатынсыз құрал-жабдықтарды орнынан қозғауға, сымдарға, розеткаларға, штепсельдің айырына, штекерге тиісуге тыйым салынады.*
- ❖ *Мұғалімнің рұқсатынсыз сыныпқа кіруге және сыныптан шығуға болмайды.*
- ❖ *Мұғалімнің рұқсатынсыз сыныпта жүруге болмайды.*
- ❖ *Дербес компьютерде су киіммен және су қолмен жұмыс істеуге болмайды.*
- ❖ *Корпусы мен сымдарының бүтіндігі бұзылған дербес компьютерде жұмыс істеуге тыйым салынады.*
- ❖ *Үстелге, дербес компьютердің жанына сумка, портфель, кітап қоюға болмайды. Үстелде тек дәптер мен қалам ғана жатуы керек.*
- ❖ *Пернетақтаның үстіне ештеңе қоюға болмайды.*
- ❖ *Компьютер сыныбында жүгіруге, ойнауға, жолдастарыңның көңілін қажетсіз аударуға, бөгде жұмыстарды істеуге тыйым салынады.*

Дербес компьютерде жұмыс істеуді бастау алдында қойылатын қауіпсіздік талаптары:

- ❖ Дербес компьютер электр тогына қосылмаған жағдайда сымдардың, Дербес компьютердің корпусының бүтіндігін және айыру (изоляция) бұзылмағанын қарап шығып, олардың дұрыс жағдайда екендігіне көз жеткізу керек.
- ❖ Жұмыс кезінде оларға тие бермеу үшін, сымдар салбырап тұрмауына көңіл бөлу керек.
- ❖ Жұмыс орнын пайдалануды есепке алу журналына белгі қою керек.

Дербес компьютермен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік талаптары:

- ❖ ЭЕМ-да жұмыс істеу кезінде көздің экраннан ең қолайлы қашықтығын (60-70 см) сақтау керек. Мүмкін қашықтық – 50 см.
- ❖ Келушілер кіргенде оқушылардың орнынан тұруының қажеті жоқ.
- ❖ Көз талғанда немесе шаршағанда орнынан тұрмай көзді дем алдыратын бірнеше жаттығу орындау керек.
- ❖ Оқушылар электр тогымен зақымданғанда алғашқы медициналық көмек көрсету әдістерін, өрт сөндіргішпен жұмыс істеу және өрт сөндіру әдістерін білуі керек.
- ❖ Оқушылар көзді дем алдыру жаттығуларын білуі керек.

Апат жағдайлардағы қауіпсіздік талаптары:

- ❖ *Дербес компьютерде жұмыс істеу барысында ақауларын байқағанда, түтін немесе әдеттен тыс дыбыстар пайда болғанда жұмысты тоқтатып, аппаратураны өшіру және оқытушыға хабарлау керек.*
- ❖ *Қажет болса, өртті сөндіруге көмектесу керек.*
- ❖ *Қажет болса, электр тогымен зақымданғандарға алғашқы көмек көрсете білу керек.*
- ❖ *Компьютер сыныбында өртті сумен өшіруге болмайтынын білу керек. Мұнда құмды немесе көбікті өрт сөндіргішті пайдалануға болады.*
- ❖ *Егер зақымданған адам электр тогының әсерінде болса, оны жалаңаш қолмен ұстауға болмайтынын білу керек. Зақымданушыны электр тогын өткізбейтін материалдарды пайдаланып босатуға болады.*

Дербес компьютерде жұмысты аяқтау қауіпсіздігінің талаптары:

- ❖ *Аппаратураны оқытушының нұсқауымен өшіру керек.*
- ❖ *Жұмыс орнын ретке келтіру керек.*
- ❖ *Жұмыс орнын пайдалануды есепке алу журналына белгі қою керек.*

Алғашқы медициналық көмек көрсету әдістері

Электр тогымен зақымданғанда көмек көрсету:

- Токты ажырату (тарату тақтасындағы тумблерді өшіру)*
- Зақымданған адамды электр тогының әсерінен электр тогын өткізбейтін қол астындағы материалдарды пайдаланып босату*
- Зақымданған адамды қарап шығып, оған зардабының ауырлығына байланысты көмек көрсету*
- Дәрігер шақыру (мектептің медпунктінен, 03 телефоны арқылы жедел жәрдем немесе жақын жердегі емдеу мекемесінен)*

Күйгенде көмек көрсету:

- Ауруды сездірмейтін және тыныштандыратын дәрілер беру (анальгин, валерьянка)*
- Күйген жеріне май жағу (винилин)*
- Жарақаттанған жерге микробтар түспеуі үшін алдынала целлофанмен орап, суық судың астына ұстау*
- Дәрігер шақыру (мектептің медпунктінен, 03 телефоны арқылы жедел жәрдем немесе жақын жердегі емдеу мекемесінен)*

Талып қалғанда көмек көрсету:

- Зақымданған адамды басын бұрып жазық жерге шалқасынан жатқызу*
- Дәрігер шақыру (мектептің медпунктінен, 03 телефоны арқылы жедел жәрдем немесе жақын жердегі емдеу мекемесінен)*

Демі тоқтағанда көмек көрсету:

- Зақымданған адамды тілінің аузындағы қалпын тексеру керек, егер ары кетіп қалған болса, қолмен орнына келтіру*
- Дәрігер шақыру (мектептің медпунктінен, 03 телефоны арқылы жедел жәрдем немесе жақын жердегі емдеу мекемесінен)*
- Демі қалпына келгенше немесе дәрігерлер келіп жеткенше қолдан дем алдыру керек*

Оқушының міндеттері

а) Компьютерде жұмысты бастар алдында:

- Компьютерде көзге көрінерлік ақаулықтардың жоқ екеніне көз жеткізуге, ондай болған жағдайда бұл жөнінде мұғалімге хабарлауға және өзі жөндемеуге.
- Машиналық уақытты есептеу журналында жұмыстың басталған күні мен уақытын, аты – жөні мен сынып атауын және де жұмысты бастар алдында байқаған ақаулықтарды жазуға.
- Жұмысқа мұғалімнің нұсқауымен ғана кірісуге міндетті.

б) Компьютерде жұмыстын аяқтап болысымен:

- Өз жұмысын орнын қалпына келтіріп, компьютерді сөндіруге.
- Машиналық уақытты есептеу журналында жұмыстың аяқталған уақытын және жұмыс барысында байқаған ақаулықтарды жазуға.
- Жұмыс орындау мақсатында өзіне берілген дискеталарды, дискілерді және оқулықтарды мұғалімге тапсыруға міндетті.

Көз талғанда жасайтын жаттығуларды есіңе сақта және оларды орында!

1 – жаттығу.

□Көздеріңнен бұлиық етін қатайтып, бірнеше секунд жұмыңдар.

□Көздеріңнің бұлиық теін босаңдатып, ашыңдар. Бұл кезде бірқалыпты дем алыңдар. 4 – 5 рет қайталаңдар.

2 – жаттығу.

□Кеңсірікке қарап тұрып, 3 рет терең дем алыңдар.

□Көздеріңді талдырмаңдар.

□Алысқа қадағалап қараңдар.

3 – жаттығу.

□Бастарыңды бұрмай, ОҢҒА қарап, көз тіккен нүктені белгілеңдер.

□Алысқа қадағалап қараңдар.

4 – жаттығу.

□Бастарыңды бұрмай, СОЛҒА қарап, көз тіккен нүктені белгілеңдер.

□Алысқа қадағалап қараңдар.

5 – жаттығу.

□Көзден 30 см арақашықтыққа қарындашты ұстап тұрып ұзақ тесіле қараймыз, сосын мұрынның ұшына қараймыз.

6 – жаттығу.

□Алақанды бір – біріне уқалап жылытып алып көзге жайлап басу керек. Осылайша 3 – 5 секунд тұру.

7 – жаттығу.

□Көздеріңді 20 – 30 секунд бойы жиі – жиі жыпылықтатыңдар.

Үйге тапсырма

- Техникалық қауіпсіздік ережелерін жаттап алу